

О.В. Розгон,

кандидат юридичних наук, доцент,
провідний науковий співробітник НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку
НАПрН України, Україна, <https://orcid.org/0000-0001-6739-3927>

КЛАСИФІКАЦІЯ ФОРМ ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ В ІННОВАЦІЙНОМУ ПРОЦЕСІ

З огляду на те, що одним із головних завдань Стратегії інноваційного розвитку України є розробка і впровадження механізму активізації *інноваційних процесів*, то *інноваційний розвиток підприємницької діяльності* стає об'єктивною необхідністю, а розроблення і впровадження *інновацій на підприємстві* дають змогу здійснити трансфер технологій.

Відомими *формами трансферу технологій або передачі технології* є *вертикальний і горизонтальний*. Поділ залежить від типу передачі технології.

Так, *горизонтальний трансфер інтелектуальної власності* — це фактичний продаж технологій як таких, а *вертикальний трансфер технологій* — це продаж за допомогою освоєння нових технологій власними силами і продажів готової продукції [1, с. 72].

Залежно від видів інноваційної політики виділяють: *корпоративний, регіональний, національний і транснаціональний трансфер технологій*.

Корпоративний технологічний трансфер технологій є одним із головних напрямів здійснення трансферу технологій.

Його реалізація можлива завдяки обміну інформацією між структурними підрозділами і відділами підприємства (науково-дослідні та конструкторські відділи, промислові лабораторії, виробничі цехи), а також може бути прискорена мотивованою співпрацею з регіональними інститутами (підприємствами, університетами / НДІ, державними науковими установами) шляхом узгодженості діяльності суб'єктів господарювання з напрямками регіональної інноваційної програми.

Регіональний трансфер технологій полягає в обміні технологіями в межах області, краю, району, частини країни. Прикладом цього трансферу технологій можуть бути ті регіони, в яких спостерігається концентрація підприємств однієї галузевої приналежності (видобуток корисних копалин, сільське господарство, металургійні виробництва та ін.).

Національний технологічний трансфер передбачає спільну діяльність правових, адміністративних, економічних структур, інститутів і суб'єктів господарювання в межах держави.

Транснаціональний трансфер технологій спирається на розвинені політичні, економічні, науково-технічні та гуманітарні зв'язки між державами [2, с. 16].

За засобами передачі технологій або за комерційною природою чи економічним змістом трансфер технологій поділяють на *комерційний і некомерційний*.

Некомерційний трансфер технологій передбачає обов'язкова передача інноваційної розробки господарюючому суб'єкту, який здійснює її подальше застосування, промислове освоєння, і ця дія не обов'язково має передбачати отримання *комерційної вигоди* [3, с.57].

Комерційний трансфер — трансфер, при якому споживач (покупець) виплачує винагороду власнику (який може бути, а може і не бути розробником) технології в тій чи іншій формі та розмірах, на договірних умовах [4, с. 29].

Соловйов В. П. пояснює, що трансфер технологій завжди передують процесам їх *комерціалізації* та базований на сукупності специфічних явищ і процесів [5, с. 243].

Проте С. М. Кацура вважає, що *комерціалізація технологій* — це те ж саме, що й *комерційний трансфер* [6]. Але *комерціалізація технологій передбачає* перетворення технології на джерело прибутку, тоді як трансфер технологій — це передача знань і перетворення їх на інноваційну технологію.

Таким чином, до форм трансферу технологій слід відносити такі: вертикальний, горизонтальний, корпоративний, регіональний, національний, транснаціональний, комерційний і некомерційний трансфер технологій.

Список використаних джерел

1. Щерблякин В. Н., Ершов А. С. Качество горизонтального трансфера интеллектуальной собственности. *Транспортное дело России*, 2011. № 5. С. 72.
2. Гаврилюк А. В. Сущность, формы реализации и функциональное назначение трансфера технологий. *Экономика и управление народным хозяйством*. 2018. № 4 (161). С. 16–17.
3. Фирсова С. П. Трансфер технологий как фактор инновационного развития технического университета. *Казанский педагогический журнал*. 2011. № 1. С. 57.
4. Зараменских Е. П. Коммерциализация технологий: монография. Новосибирск: Издательство ЦРНС, 2014. 125 с.
5. Соловьев В. П. *Инновационная деятельность как системный процесс в конкурентной экономике* (Синергетические эффекты инноваций): монография. К.: Феникс, 2006. 560 с.
6. Кацура С. М. Трансфер технологий и диффузия инноваций как элементы регионального инновационного процесса. *Проблемы развития внешнеэкономических связей и привлечения иностранных инвестиций: региональный аспект*: сб. науч. трудов. 2009. Ч. 2. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/prvs/2009_2/0646.pdf.

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Науково-навчальний центр прикладної інформатики

ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ

**ІННОВАЦІЙНІ НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ:
ТЕОРІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ, ПРАКТИКА**

МАТЕРІАЛИ

V Міжнародної науково-практичної конференції

***26–27 лютого 2021 р.
м. Київ***

Київ
Інститут інноваційної освіти
2021

УДК 001(063):378.4 (Укр)
ББК 72я43
І66

*До збірника увійшли матеріали наукових робіт (тези доповідей, статті),
надані згідно з вимогами, що були заявлені на конференцію.*

*Роботи друкуються в авторській редакції, мовою оригіналу.
Автори беруть на себе всю відповідальність за зміст поданих матеріалів.
Претензії до організаторів не приймаються.
При передруку матеріалів посилання обов'язкове.*

І66 **Інноваційні наукові дослідження: теорія, методологія, практика :**
Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 26–27 лютого
2021 р.) / ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-навчальний центр
прикладної інформатики НАН України. – Київ : ГО «Інститут інноваційної освіти»,
2021. – 160 с.

Матеріали конференції рекомендуються освітянам, науковцям, викладачам, здобувачам
вищої освіти, аспірантам, докторантам, студентам вищих навчальних закладів тощо¹.

Відповідальний редактор: С.К. Бурма
Коректор: П.А. Немкова

Матеріали видано в авторській редакції.

УДК 001(063):378.4 (Укр)

© Усі права авторів застережені, 2021
© Інститут інноваційної освіти, 2021
© Друк ФОП Москвін А.А., 2021

Підписано до друку 09.03.2021. Формат 60x84/16.
Віддруковано з готового оригінал-макету.
Папір офсетний. Друк цифровий. Гарнітура Charter. Ум. друк. арк. 9,3.
Зам. № 0903/21-3. Тираж 100 прим. Ціна договірна. Виходить змішаними мовами: укр., анг.

Виготівник. ФОП Москвін А.А. Цифрова друкарня «Сору Арт».
69095, Запоріжжя, просп. Соборний, 109. Тел.: (061) 708-08-80
Інститут інноваційної освіти: e-mail: novaosvita@gmail.com; сайт: www.novaosvita.com

**Видання здійснене за експертної підтримки
Науково-навчального центру прикладної інформатики НАН України
03680, Київ-187, просп. Академіка Глушкова, 40.**

¹ Відповідає п. 12 Порядку присудження наукових ступенів Затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567; п. 28 Постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності»; п. 13 Постанови Кабінету Міністрів України від 12 липня 2004 р. № 882 «Про питання стипендіального забезпечення»